

มาตรการป้องกันประโยชน์ทับซ้อน

สวัสดิ์ค๊ะ เพื่อน ๆ ชาว สลค. ทุกท่าน

สาร “ธรรม+อภิบาล” ฉบับนี้ นำเสนอเรื่อง มาตรการป้องกันประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) โดย ศิริรัตน์ วสุวัต (ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ช.) โดยกล่าวถึงการป้องกันมิให้เกิดประโยชน์ทับซ้อน ทั้งมาตรการของรัฐและมาตรการทางกฎหมาย จะมีอะไรบ้างนั้นมาติดตามกันเลยค่า

มาตรการของรัฐที่ป้องกันประโยชน์ทับซ้อนนั้นได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกที่ถูกต้อง และมีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมตลอดเวลา เช่น

- (1) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงรับของตอบแทนที่เป็นเงินและไม่ใช่ตัวเงิน ที่มีมูลค่าสูงเกินความเหมาะสม และได้มาโดยมิชอบ
- (2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงตัดสินใจในหน้าที่การงานโดยมีเรื่องของการเงินและการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง
- (3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องในธุรกิจหลังพ้นตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ

แม้จะมีมาตรการของรัฐเพื่อป้องกันประโยชน์ทับซ้อนก็ตาม แต่ก็ยังมีการฝ่าฝืนและมิได้เข้มงวด ในการบังคับใช้อย่างจริงจัง ดังนั้น การนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ และบทลงโทษที่รุนแรง น่าจะทำให้การป้องกันมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดไว้ในหมวด 9 การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินการไว้ 4 ตำแหน่ง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น และรองผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวด้วย รวมถึง แม้จะพ้นตำแหน่งไปแล้ว 2 ปี ก็ยังอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนข้อเท็จจริงเอาผิดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้

บทบัญญัติที่กฎหมายห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 100 อันได้แก่

- (1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (3) รับสัมปทานหรือคองถื่อไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน
- (4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืน มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

สาร “ธรรม+อภิบาล” ฉบับนี้ขอจบลงเพียงเท่านี้ ส่วนฉบับต่อไปจะเป็นเรื่องอะไรนั้น โปรดติดตามนะคะ

สวัสดิ์ค๊ะ

